

Nykytilanne vaatii, että otamme vastuuta lähimmäisistä

Vietämme juuri pääsiäistä edeltävää kristillistä paastonaikaa. Se on henkilökohtaisen ja yhteisen elämämme pohdiskelun ja tarkastelun aikaa. Meitä kehoitetaan tutkimaan, mitä rajoja on sillä, mitä saamme tehdä, ja mitä rajoja meidän pitää ylittää. Vanhan testamentin profeettojen sanat auttavat suunnan löytämisessä. Emme saa polkea heikkoja maan tomuun emmekä ajaa vähävaraisten asioita umpikujaan (Aamos 2:7). Siinä kulkee raja, jota ei pidä ylittää. Sen sijaan meidän tulee ylittää olemassa olevia rajoja, kun on paikallaan antaa oikeuden virrata kuin vesi ja vanhurskauden kuin ehtymätön puro (Aamos 5:24).

Juuri nyt sekä uusi koronavirus että pakolaistilanne Euroopan laidoilla haastavat fyysisiä ja henkisiä rajojamme. Molemmille haasteille on yhteistä se, että ne vaativat henkilökohtaista ja yhteistä vastuunottoa, yli kaikkien rajojen ja täysin poliittisista kannoista riippumatta. Ne haastavat meitä ihmisinä ja lähimmäisinä. Taakat on jaettava ja kannettava yhdessä. Jos epäonnistumme, menetämme inhimillisyytemme.

Tähän yhtäläisyydet kuitenkin loppuvat. Viruksia on torjuttava, pakenevia ihmisiä ei. Pakomatalla olevat ihmiset voivat menettää lähes kaiken, mutta eivät koskaan ihmisoikeuksiaan.

Se mitä tapahtuu Euroopan laidoilla, Turkin ja Kreikan välisellä rajalla, koettelee inhimillisyyttämme. Monimutkaiset poliittiset, kulttuuriset, taloudelliset ja demokraattiset ongelmat aiheuttavat oikeutettua huolta ja pelkoa. Pelot on otettava tosissaan, mutta ne eivät saa pitää meitä vankinaan ja estää meitä ottamasta vastuuta.

Jos haluamme täyttää inhimillisyyden edellytykset, emme koskaan voi hyväksyä sitä, että pakenevat lähimmäiset epäinhimillistetään ja pelkistetään uhaksi. Ihmisarvoinen vastaanotto, toimiva turvapaikkaoikeus ja jaettu vastuu pakenevista ihmisistä ovat velvollisuuksiamme demokraattisina maina ja ihmisinä.

Turvapaikan hakeminen on ihmisoikeus. EU:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet olemaan lähettämättä ihmisiä takaisin sorron ja vainon alle – kyse on siis sekä juridisesta sitoumuksesta että moraalisesta velvollisuudesta.

Järjestyksen ja hyvinvoinnin turvaaminen Euroopassa sen ulkorajoilla vallitsevan kaaoksen hinnalla ei sovi yhteen niiden eettisten vakaumusten kanssa, joiden pohjalle on rakennettu Eurooppa, jossa elämme. On mahdotonta hyväksyä sitä väitettä, että kristittyjen arvoja tai yhteisöä suojellaan sulkemalla ulkopuolelle ihmiset, jotka hakevat turvaa väkivallalta ja kärsimykseltä. Se horjuttaa kristillistä todistusta maailmassa ja nostaa kansalliset rajat epäjumaliksi.

EU on rauhanprojektin tulos, ja EU:n on tulevaisuudessakin oltava rauhanprojekti. Emme koskaan pysty takaamaan turvallisuutta omista maissamme, jos emme edistä niiden konfliktien, sorron, ilmastokriisin ja köyhyyden aiheuttamien tilanteiden ratkaisemista, jotka pakottavat ihmiset pakenemaan.

Vuoden 2015 vastaanottokriisi Euroopassa oli seurausta pitkään käynnissä olleesta pakolaiskriisistä Syyriassa ja Afganistanissa ja monissa muissa paikoissa, joissa sota ja vaino repivät ihmisten elämän rikki. Se, mitä nyt tapahtuu, on poliittista peliä ihmisten elämällä. Pahinta Syyrian Idlibin, Turkin ja Kreikan tilanteessa on se, että se jatkuu, ei se, että useimmat ihmiset hakeutuvat Euroopan rajoille.

Tiedämme, ettei rajoja voi vain avata, emmekä puolla sen paremmin sellaista ratkaisua kuin rajoittamatonta maahanmuuttoakaan. Sitä tärkeämpää on, että maamme ottavat oikeudellista,

taloudellista ja poliittista vastuuta. Meillä on yhteinen vastuu siitä, että elämä voi onnistua maissa, joita nyt vaivaavat sota ja köyhyys.

Eurooppaan kohdistuva vaara ei ole ensi kädessä lähtöisin niistä tuhansista ihmisistä, jotka ovat pakomatalla maanosan rajoilla. Se on ennemminkin lähtöisin tulevaisuudenuskon puutteesta, yleismaailmallisten arvojen ja ihmisarvon menetyksestä sekä lyhytnäköisestä politiikasta kaikissa leireissä. Vaarana on, että turrumme, kunnes menetämme yhteisen lähimmäisenrakkautemme.

Yksi asia tuo kuitenkin toivoa. Kokemus Pohjoismaista osoittaa, että lähimmäisenrakkaus ja solidaarisuus pakenevia ihmisiä kohtaan ovat tallella. Tämän vahvistaa Punaisen ristin, Pelastakaa lapset -järjestön ja Ruotsin kirkon hiljattain julkaisema mielipidetutkimus

(<https://www.svenskakyrkan.se/pressmeddelande/klar-majoritet-for-familjeaterforening-och-humanitara-skal?publisherId=1344892&releaseId=3271063&channels=3116725,3240407&webid=1374643>).

Tämä yleinen mielipide on kirjailija Kerstin Ekmanin sanoin humanismin kultavaranto. Se on saatava kuuluviin ja sen on lyötävä läpi.

Vastustaa heikkojen polkemista ja vähävaraisten asioiden ajamista umpikujaan ja edistää oikeuden virtaamista – se on ihmisyyttä. Me olemme kaikesta huolimatta yksi ainoa Jumalan ihmiskunta, joka elää yhdessä saman taivaan alla.

Antje Jackelén
Ärkebiskop, Svenska Kyrkan

Tapio Luoma
Arkkipiispa, Turku

Bernd Eidsvig
Biskop, Oslo katolske bispedømme

Atle Sommerfeldt
konstitueret Preses
Den norske kirke

Anders Kardinal Arborelius
Biskop, Stockholms katolska stift

Czeslaw Kozon
Biskop, København katolske
bispedømme

Peter Skov-Jakobsen
Biskop, København

Dávid Tencer
Biskop, Reykjavik katolske bispedømme

Marco Pasinato
Hiippakunnan asiainhoitaja
Helsingin katolinen hiippakunta

Agnes Sigurdardóttir
Biskop, Reykjavik